

Russisk Hjelpemark – Nivå I, II og III

Grammatikk, alfabet og eksamentips | LK20

Det kyrilliske alfabetet

Bokstaver og uttale

Kyr.	Lat.	Uttale
А а	A a	som norsk a
Б б	B b	som norsk b
В в	V v	som norsk v
Г г	G g	som norsk g
Д д	D d	som norsk d
Е е	Je je	som je/e
Ё ё	Jo jo	som jo
Ж ж	Zj zj	stemt sj
З з	Z z	stemt s
И и	I i	som norsk i
Й й	J j	kort j-lyd
К к	K k	som norsk k
Л л	L l	som norsk l
М м	M m	som norsk m
Н н	N n	som norsk n
О о	O o	som norsk o
П п	P p	som norsk p
Р р	R r	rullet r
С с	S s	som norsk s
Т т	T t	som norsk t
У у	U u	som norsk u
Ф ф	F f	som norsk f
Х х	Kh kh	som tysk ch
Ц ц	Ts ts	som ts
Ч ч	Tsj tsj	som tsj
Ш ш	Sj sj	som sj
Щ щ	Sjtsj	lang sj-lyd
Ъ ъ	–	hardt tegn
Ы ы	Y y	dyp i-lyd
Ь ь	–	mykt tegn
Э э	E e	som norsk e
Ю ю	Ju ju	som ju
Я я	Ja ja	som ja

Uttale og betoning

- Betoning (trykk) er viktig og uforutsigbar
- Ubetonet o uttales som [a]
- Ubetonet e uttales som [i]
- Harde og myke konsonanter skilles
- Stemte konsonanter blir ustemte på slutten av ord

Kasussystemet

De seks kasus

- **Nominativ** – subjekt (hvem/hva)
- **Genitiv** – eiendom, etter tall (hvems)
- **Dativ** – indirekte objekt (til hvem)
- **Akkusativ** – direkte objekt (hvem/hva)
- **Instrumentalis** – middel/redskap (med hva)
- **Preposisjonalis** – sted/tema (om hva)

Hankjønn (hard stamme)

	Ent.	Flert.
Nom.	студент	студенты
Gen.	студента	студентов
Dat.	студенту	студентам
Akk.	студента	студентов
Instr.	студентом	студентами
Prep.	студенте	студентах

Hunkjønn (hard stamme)

	Ent.	Flert.
Nom.	книга	книги
Gen.	книги	книг
Dat.	книге	книгам
Akk.	книгу	книги
Instr.	книгой	книгами
Prep.	книге	книгах

Intetkjønn

	Ent.	Flert.
Nom.	окно	окна
Gen.	окна	окон
Dat.	окну	окнам
Akk.	окно	окна
Instr.	окном	окнами
Prep.	окне	окнах

Kjønnsregler

- **Hankjønn:** konsonant, -й, -ь
- **Hunkjønn:** -а, -я, -ь
- **Intetkjønn:** -о, -е, -мя

Personlige pronomen

	Nom.	Gen.	Dat.
jeg	я	меня	мне
du	ты	тебя	тебе
han	он	его	ему
hun	она	её	ей
det	оно	его	ему
vi	мы	нас	нам
dere	вы	вас	вам
de	они	их	им

	Akk.	Instr.	Prep.
jeg	меня	мной	мне
du	тебя	тобой	тебе
han	его	им	нём
hun	её	ей	ней
det	его	им	нём
vi	нас	нами	нас
dere	вас	вами	вас
de	их	ими	них

NB: Etter preposisjon får 3. person н-: у него, с ней

Eiendomspronomen

- мой/моя/моё/мои – min
- твой/твоя/твоё/твои – din
- его – hans (ubølgelig)
- её – hennes (ubølgelig)
- наш/наша/наше/наши – vår
- ваш/ваша/ваше/ваши – deres
- их – deres (ubølgelig)
- свой – sin/sitt/sine (refleksiv)

Tallord 1–10

1	один	6	шесть
2	два/две	7	семь
3	три	8	восемь
4	четыре	9	девять
5	пять	10	десять

Tallregler:

- 1: nominativ entall
- 2–4: genitiv entall
- 5–20: genitiv flertall

Adjektivbøyning

Hard stamme

	M	F	N	Fl.
Nom.	новый	новая	новое	новые
Gen.	нового	новой	нового	новых
Dat.	новому	новой	новому	новым
Akk.	N/G	новую	новое	N/G
Instr.	новым	новой	новым	новыми
Prep.	новом	новой	новом	новых

Myk stamme

	M	F	N	Fl.
Nom.	синий	синяя	синее	синие
Gen.	синего	синей	синего	синих
Dat.	синему	синей	синему	синим

Komparasjon

- **Komparativ:** stamme + -ee/ей
красивый → красивее (vakrere)
- **Superlativ:** самый + adj.
самый красивый (vakrest)
- **Uregelm.:** хороший → лучше (bedre)
плохой → хуже (verre)

Verbkonjugasjon

1. konjugasjon (-e-)

	читать	писать
я	читаю	пишу
ты	читаешь	пишешь
он/она	читает	пишет
мы	читаем	пишем
вы	читаете	пишете
они	читают	пишут

2. konjugasjon (-и-)

	говорить	любить
я	говорю	люблю
ты	говоришь	любишь
он/она	говорит	любит
мы	говорим	любим
вы	говорите	любите
они	говорят	любят

Viktige uregelm. verb

- **быть** (være): brukes sjelden i presens
- **есть** (spise): ем, ешь, ест, едим, едите, едят
- **дать** (gi): дам, дашь, даст, дадим, дадите, дадут
- **хотеть** (ville): хочу, хочешь, хочет, хотим, хотите, хотят

Verbaspekt

Imperfektivt vs. perfektivt

- **Imperfektivt:** prosess, gjentakelse, varighet
- **Perfektivt:** fullført handling, resultat

Vanlige aspektpar

Imp.	Perf.	Betydning
читать	прочитать	lese
писать	написать	skrive
делать	сделать	gjøre
говорить	сказать	si
брать	взять	ta
давать	дать	gi
покупать	купить	kjøre

Tider

Fortid: stamme + -л/ла/ло/ли

он читал (han leste)

она читала (hun leste)

Fremtid (imperfektiv):

буду/будешь/будет + infinitiv

Я буду читать (jeg skal lese)

Fremtid (perfektiv):

Perfektivt verb i presensform

Я прочитаю (jeg vil lese ferdig)

Bevegelsesverb

Ubestemte vs. bestemte

Ubestemt	Bestemt	Bet.
ходить	идти	gå
ездить	ехать	kjøre
летать	лететь	fly
бегать	бежать	løpe
плавать	плыть	svømme
носить	нести	bære
возить	везти	frakte

Bruk:

- **Bestemt:** én retning, nå
Я иду в школу (jeg går til skolen)
- **Ubestemt:** fram og tilbake, generelt
Я хожу в школу (jeg pleier å gå på skolen)

Prefikser

- в-/во- – inn i
- вы- – ut av
- при- – ankomme
- у- – forlate
- не- – over, på nytt

Preposisjoner og kasus

Med genitiv

- из – fra (innenfra)
- с – fra (ovenfra)
- от – fra (person)
- до – til, inntil
- без – uten
- для – for
- около – ved, nær
- у – hos, ved

Med dativ

- к – til, mot (person)
- по – langs, etter

Med akkusativ

- в – inn i (retning)
- на – opp på (retning)
- за – bak (retning)
- через – gjennom
- про – om

Med instrumentalis

- с – med
- за – bak (posisjon)
- над – over
- под – under
- перед – foran
- между – mellom

Med preposisjonalis

- в – i (posisjon)
- на – på (posisjon)
- о/об – om

Eksempler:

Я иду в школу (akk. – retning)

Я в школе (prep. – posisjon)

Nyttige uttrykk**Hilsener**

- Здравствуйте – God dag (formelt)
- Привет – Hei (uformelt)
- Доброе утро – God morgen
- Добрый день – God dag
- Добрый вечер – God kveld
- До свидания – Ha det
- Пока – Ha det (uformelt)

Høflighetsfraser

- Спасибо – Takk
- Большое спасибо – Tusen takk
- Пожалуйста – Vær så god / Vær så snill
- Извините – Unnskyld (formelt)
- Прости(те) – Tilgi (meg)
- Ничего – Ingen årsak

Spørsmål

- Как вас зовут? – Hva heter du?
- Меня зовут... – Jeg heter...
- Как дела? – Hvordan går det?
- Что это? – Hva er dette?
- Где...? – Hvor er...?
- Когда? – Når?
- Почему? – Hvorfor?
- Сколько стоит? – Hvor mye koster det?

Meningsytring

- Я думаю, что... – Jeg tror at...
- По моему мнению... – Etter min mening...
- Мне кажется, что... – Det virker som...
- Я согласен/согласна – Jeg er enig
- Я не согласен/согласна – Jeg er uenig

Tekstbindere

- во-первых – for det første
- во-вторых – for det andre
- кроме того – dessuten
- поэтому – derfor
- однако – imidlertid
- наконец – til slutt

Skrivetips**Struktur**

1. **Innledning** – Presenter tema
2. **Hoveddel** – Utvikle argumenter
3. **Avslutning** – Oppsummer/konkluder

Teksttyper

- **Brev/E-post:** Дорогой/Дорогая... С уважением,
- **Artikkel:** Overskrift, avsnitt, fakta
- **Fortelling:** Kronologisk, fortid
- **Argumenterende:** Påstand, begrunnelse

Vanlige feil å unngå

- × Feil kasus etter preposisjoner
- × Glem ikke adjektivsamsvar
- × Feil aspekt i verb
- × Glem ikke ь og ъ
- × Forveksling е/э, и/ы

Muntlig eksamen**Forberedelse**

- Øv på uttale og betoning
- Forbered tema og stikkord
- Repeter vanlige spørsmål
- Øv med medelev/lærer

Under eksamen

- Snakk tydelig og rolig
- Bruk variert vokabular
- Tør å ta pauser
- Spør om du ikke forstår

Nyttige fraser

- Повторите, пожалуйста – Kan du gjenta?
- Что значит...? – Hva betyr...?
- Я хотел(а) бы рассказать о... – Jeg vil gjerne fortelle om...
- В заключение можно сказать... – Avslutningsvis kan man si...

Kulturkunnskap**Geografi**

- Største land i verden (17 mill. km²)
- Hovedstad: Москва (Moskva)
- Andre storbyer: Санкт-Петербург, Новосибирск
- 11 tidssoner
- Grenser til 14 land

Høytider

- **Новый год** (1. jan) – Nyår, viktigste høytid
- **Рождество** (7. jan) – Ortodoks jul
- **День Победы** (9. mai) – Seiersdagen
- **Масленица** – Fastlavent
- **Пасха** – Påske

Tradisjoner

- Баня – Russisk badstue
- Самовар – Temaskin
- Матрёшка – Hekkende dukker
- Балалайка – Tradisjonelt instrument

Litteratur og kunst

- Пушкин – “Russlands nasjonalpoet”
- Толстой – Krig og fred
- Достоевский – Forbrytelse og straff
- Чехов – Noveller og skuespill
- Чайковский – Ballett og musikk

Sjekkliste eksamen

- ☐ Riktig kasus og endelser
- ☐ Adjektivsamsvar (kjønn, tall, kasus)
- ☐ Riktig verbaspekt
- ☐ Bevegelsesverb korrekt brukt
- ☐ Variert ordforråd
- ☐ Tekstbindere og overganger
- ☐ Kyrillisk skrift riktig
- ☐ Les gjennom til slutt